

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2022. gada 28. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2001/23/EK – 3.–5. pants – Uzņēmumu īpašumtiesību nodošana – Darbinieku tiesību aizsardzība – Izņēmumi – Maksātspējas process – *Pre-pack* darījums – Uzņēmuma izdzīvošana – Uzņēmuma (daļēja) īpašumtiesību nodošana pēc bankrota pasludināšanas, pirms kuras veikts *pre-pack* darījums

Lietā C-237/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) iesniedza ar 2020. gada 29. maija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 5. jūnijā, tiesvedībā

Federatie Nederlandse Vakbeweging

pret

Heiploeg Seafood International BV,

Heitrans International BV,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*], kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Pasers [*J. Passer*], F. Biltšens [*F. Biltgen*] (referents), L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] un N. Vāls [*N. Wahl*],

ģenerālvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 30. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Federatie Nederlandse Vakbeweging* vārdā – *F. M. Dekker, advocaat,*
- *Heitrans International BV* un *Heiploeg Seafood International BV* vārdā – *B. Kraaijpoel, J. F. Fliet un I. Spinath, advocaten,*

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *J. Langer*, pārstāvji,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *A. Nijenhuis* un *B.-R. Killmann*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 9. decembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Padomes Direktīvas 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā (OV 2001, L 82, 16. lpp.) 3.–5. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp Nīderlandes arodbiedrību organizāciju *Federatie Nederlandse Vakbeweging* (Nīderlandes Arodbiedrību kustības federācija; turpmāk tekstā – “FNV”) un Nīderlandes sabiedrībām *Heiploeg Seafood International BV* un *Heitrans International BV* (turpmāk sauktas kopā – “jaunā *Heiploeg* grupa”) par šajās sabiedrībās nodarbināto darbinieku tiesību saglabāšanu pēc uzņēmumu īpašnieka maiņas, ja par īpašumtiesības nododošo personu ir uzsākts maksātnespējas process.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Ar Direktīvu 2001/23 ir kodificēta Padomes Direktīva 77/187/EEK (1977. gada 14. februāris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā (OV 1977, L 61, 26. lpp.), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 1998. gada 29. jūnija Direktīvu 98/50/EK (OV 1998, L 201, 88. lpp.).
- 4 Direktīvas 2001/23 3. apsvēruma ir formulēts šādi:
“Ir jāparedz darbinieku aizsardzība darba devēja maiņas gadījumā, jo īpaši jānodrošina darbinieku tiesību aizsardzība.”
- 5 Šīs direktīvas 1. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā ir noteikts:
“a) Šī direktīva attiecas uz jebkuru uzņēmuma, uzņēmējsabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmējsabiedrības daļas īpašumtiesību pāreju citam darba devējam īpašumtiesību nodošanas vai uzņēmumu apvienošanas dēļ;
b) saskaņā ar a) apakšpunktu un citiem šā panta noteikumiem, īpašumtiesību nodošana šīs direktīvas nozīmē notiek tad, ja pāriet īpašumtiesības uz ekonomisku vienību, kas saglabā savu identitāti, paredzot organizētu resursu sagrupēšanu ar mērķi turpināt saimniecisko darbību neatkarīgi no tā, vai tā ir pamata vai palīgdarbība;

[..].”

6 Minētās direktīvas 3. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

“Īpašumtiesības nododošās personas tiesības un pienākumi, kas izriet no darba līguma vai darba attiecībām, kas pastāv īpašumtiesību pārejas dienā, sakarā ar īpašumtiesību nodošanu pāriet īpašumtiesību saņēmējam.”

7 Direktīvas 2001/23 4. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

“Uzņēmuma, uzņēmēj sabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmēj sabiedrības daļas īpašumtiesību nodošana pati par sevi nevar būt par pamatu atlaišanai, ko veic persona, kura nodod īpašumtiesības, vai īpašumtiesību saņēmējs. Šis noteikums nekavē atlaišanu, ko izraisa darbaspēka izmaiņas ekonomisku, tehnisku vai organizatorisku iemeslu dēļ.”

8 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 5. pantu:

“1. Ja vien dalībvalstis neparedz citādi, tad 3. un 4. pantu nepiemēro attiecībā uz uzņēmuma, uzņēmēj sabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmēj sabiedrības daļas īpašumtiesību nodošanu, kur pret personu, kas nodod īpašumtiesības, uzsākta bankrota procedūra vai citas maksātnespējas procedūras, kas sāktas nolūkā veikt minētās personas aktīvu realizāciju un atrodas kompetentas valsts iestādes uzraudzībā (tas var būt kompetentas valsts iestādes pilnvarots administrators).

2. Ja 3. un 4. pantu attiecina uz īpašumtiesību nodošanu laikā, kad notiek maksātnespējas process, kas ir uzsākts pret personu, kura nodod īpašumtiesības (neatkarīgi no tā, vai šis process ir sākts, lai realizētu īpašumtiesības nododošās personas aktīvus), un ja šādu procesu uzrauga kompetenta valsts iestāde (kas var būt ar valsts tiesību aktiem noteikts administrators), tad dalībvalsts var paredzēt, ka:

a) neskatoties uz 3. panta 1. punktu, īpašumtiesības nododošās personas parādus, kas izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām un ir maksājami līdz īpašumtiesību nodošanai vai pirms maksātnespējas procesa sākšanas, nenodod īpašumtiesību saņēmējam, ja saskaņā ar minētās dalībvalsts tiesību aktiem šāda rīcība rada aizsardzību, kas ir vismaz līdzvērtīga tai, kas paredzēta situācijās, uz ko attiecas Padomes Direktīva 80/987/EEK (1980. gada 20. oktobris) par dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā [OV 1980, L 283, 23. lpp.],

un/vai, alternatīvi, ka;

b) īpašumtiesību saņēmējs, persona, kas nodod īpašumtiesības, vai persona vai personas, kuras izpilda īpašumtiesības nododošās personas funkcijas, no vienas puses, un darbinieku pārstāvji, no otras puses, var vienoties par izmaiņām darbinieku nodarbinātības noteikumos un nosacījumos tiktāl, ciktāl spēkā esošie tiesību akti vai prakse atļauj, lai saglabātu darba iespējas, nodrošinot uzņēmuma, uzņēmēj sabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmēj sabiedrības daļas izdzīvošanu.

[..]

4. Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai neļautu maksātnespējas procesu izmantot ļaunprātīgi, atņemot darbiniekiem tiesības, kas paredzētas šajā direktīvā.”

Nīderlandes tiesības

BW

- 9 Saskaņā ar *Burgerlijk Wetboek* (Civillikums, turpmāk tekstā – “*BW*”) 7:663. pantu uzņēmuma īpašumtiesību nodošanas dēļ tiesības un pienākumi, kas darba devējam īpašumtiesību nodošanas brīdī izriet no darba līguma, kurš ir noslēgts starp darba devēju un šajā uzņēmumā strādājošo darbinieku, automātiski pāriet īpašumtiesību saņēmējam.
- 10 *BW* 7:666. panta ievaddaļā un a) apakšpunktā ir paredzēts, ka šis 7:663. pants neattiecas uz uzņēmuma īpašumtiesību nodošanu, ja darba devējs ir atzīts par maksātnespējīgu un uzņēmums ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā.
- 11 Ar *BW* 7:663. pantu un 7:666. panta ievaddaļu un a) apakšpunktu ir paredzēts transponēt attiecīgi Direktīvas 2001/23 3. panta 1. punktu un 5. panta 1. punktu.

FW

- 12 *Faillissementswet* (Maksātnespējas likums, turpmāk tekstā – “*FW*”) 1. panta 1. punktā ir paredzēts, ka tiesa atzīst parādnieku par maksātnespējīgu pēc paša pieteikuma vai pēc tā kreditoru vai viena no tiem lūguma, ja viņš ir pārtraucis maksājumus un viņam ir vairāk nekā viens kreditors.
- 13 *FW* 10. pantā ir noteikts, ka trešām personām ir tiesības iebilst pret maksātnespēju astoņu dienu laikā, skaitot no sprieduma, ar kuru parādnieks tiek atzīts par maksātnespējīgu, pasludināšanas dienas.
- 14 Spriedumā par maksātnespējas atzišanu ietver arī administratora un bankrota lietu tiesneša vārdu.
- 15 *FW* 68. pantā ir paredzēts, ka maksātnespējas procesa administrators atbild par maksātnespējīgā parādnieka pārvaldīšanu un likvidēšanu. Saskaņā ar valsts judikatūru tam ir jāņem vērā visu kreditoru intereses, kā arī kolektīvās intereses, tostarp ar nodarbinātības saglabāšanu saistītās intereses.
- 16 Saskaņā ar *FW* 40. pantu administrators var lauzt maksātnespējīgā parādnieka nodarbināto darba ņēmēju darba līgumus, ievērojot ne vairāk kā sešu nedēļu uzteikuma termiņu.
- 17 Saskaņā ar *FW* 64. pantu bankrota lietu tiesnesis kontrolē administratoru un pārbauda, vai tas nepārkāpj savas pilnvaras, rīkojas visu kreditoru interesēs un pareizi veic savus uzdevumus.

“Pre-pack” darījums

- 18 Iesniedzējtiesa *pre-pack* darījumu raksturo kā valsts praksi, kuras izcelsme meklējama tiesu praksē un kas ļauj parādnieka mantas realizācijas ietvaros sagatavot visa uzņēmuma vai tā daļas pārdošanu, lai palielinātu iespēju, ka kreditoru prasījumi tiks pilnībā apmierināti.
- 19 Pārdošanas sagatavošana tostarp ietver sarunas ar vienu vai vairākiem kandidātiem par līgumu, uz kura pamata viss attiecīgais uzņēmums vai tā daļa viņiem tiks nodoti pēc parādnieka bankrota. *Pre-pack* no citiem pārdošanas darījumiem pirms bankrota pasludināšanas atšķiras ar to, ka tajā

organizētos pārdošanas darījumus sagatavo administrators, kas tiek saukts par “plānoto maksātnespējas procesa administratoru”, ko kontrolē bankrota lietu tiesnesis, kurš tiek saukts par “plānoto bankrota lietu tiesnesi”. Tos ieceļ kompetentā tiesa, un to statuss, kā arī funkcijas ir noteiktas *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) tiesu praksē.

- 20 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka saskaņā ar šo tiesu praksi “plānotā maksātnespējas procesa administratora” uzdevumus nosaka tiesa, kas viņu ieceļ, un šī tiesa vai šim nolūkam ieceltais “plānotais bankrota lietu tiesnesis” sniedz norādes. “Plānotajam maksātnespējas procesa administratoram”, tāpat kā maksātnespējas procesa administratoram, stadijā pirms bankrota pasludināšanas ir jāņem vērā kreditoru kopuma intereses, kā arī kolektīvās intereses, tostarp intereses saistībā ar nodarbinātības saglabāšanu. “Plānotais maksātnespējas procesa administrators” tādā pašā veidā kā maksātnespējas procesa administrators var tikt saukts pie atbildības par savu pienākumu izpildē pieļautu kļūdu.
- 21 Iesniedzējtiesa precizē, ka “plānotā maksātnespējas procesa administratora” un “plānotā bankrota lietu tiesneša” iesaistīšanās *pre-pack* darījumā ir būtiska, jo, vēlāk, kad tiek pasludināts bankrots, tie parasti tiek iecelti par maksātnespējas procedūras administratoru un bankrota lietu tiesnesi. Tāpat, veicot savus pienākumus *pre-pack* darījuma laikā, viņi ņem vērā likumā noteiktos uzdevumus, kurus viņi veiks pēc bankrota pasludināšanas.
- 22 Tādējādi “plānotajam maksātnespējas procesa administratoram” un “plānotajam bankrota lietu tiesnesim” ir jā sagatavo uzņēmuma vai tā daļas īpašumtiesību nodošana pirms juridiskās personas, kurai pieder šis uzņēmums, maksātnespējas, ņemot vērā visu kreditoru intereses un kolektīvās intereses. Pēc bankrota pasludināšanas, lai kāda arī būtu to iesaistīšanās pirms tā pasludināšanas, tiem kā maksātnespējas procesa administratoram un bankrota lietu tiesnesim ir jāizvērtē, vai šī īpašumtiesību nodošana atbilst šīm interesēm, un noliedzošas atbildes gadījumā – jānolemj neveikt minēto īpašumtiesību nodošanu.
- 23 *Pre-pack* darījumā sagatavotais līgums par uzņēmuma īpašumtiesību nodošanu tiek noslēgts un izpildīts tikai pēc bankrota pasludināšanas, ja tiesas ieceltajam administratoram un bankrota lietu tiesnesim ir juridiskas pilnvaras. Parasti šīs personas var rīkoties ātri, jo šo funkciju veikšanai tiek iecelti bijušie plānotie maksātnespējas procesa administratori un bankrota lietu tiesneši.
- 24 Tādējādi šī procedūra ļauj izvairīties no tā, ka pēc bankrota pasludināšanas attiecīgā uzņēmuma darbība kaut vai uz laiku tiek pilnībā vai daļēji apturēta, un, nododot funkcionējošā (*going concern*) uzņēmuma vai uzņēmuma daļas īpašumtiesības, tiek iegūta labāka šī uzņēmuma pārdošanas cena, lai pēc iespējas labāk apmierinātu kreditoru prasījumus.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 25 *Heiploeg* grupā (turpmāk tekstā – “bijusī *Heiploeg* grupa”) ietilpa vairākas sabiedrības, kuras nodarbojās ar zivju, kā arī jūras velšu vairumtirdzniecību un ar to saistītām darbībām. 2011. un 2012. gadā bijušajai *Heiploeg* grupai radās ievērojami zaudējumi. Turklāt 2013. gada novembrī Eiropas Komisija par dalību aizliegtas vienošanās darbībā uzlika četrām šīs grupas sabiedrībām 27 miljonu euro naudas sodu.
- 26 Ņemot vērā bijušās *Heiploeg* grupas nopietnās finanšu grūtības, neviena banka nepiekrīta finansēt šo naudas sodu. Kopš brīža, kad tika piespriests naudas sods, tika izvērtēta iespēja veikt *pre-pack* darījumu. Tālab vairākas no *Heiploeg* grupas neatkarīgas sabiedrības tika uzaicinātas iesniegt

piedāvājumu par bijušās *Heiploeg* grupas aktīviem. Tā kā *Parlevliet en Van der Plas Beheer BV* iesniegtais piedāvājums tika uzskatīts par vislabāko piedāvājumu, sarunas turpinājās ar šo sabiedrību.

- 27 Atbildot uz bijušās *Heiploeg* grupas lūgumu, *rechtbank Noord-Nederland* (Ziemeļnīderlandes tiesa, Nīderlande) 2014. gada 16. janvārī iecēla divus “plānotos maksātnespējas procesa administratorus” un vienu “plānoto bankrota lietu tiesnesi”. No vēstules par iecelšanu izriet, ka pasākuma mērķis bija gūt lielāko iespējamo peļņu visu kreditoru labā un piedāvāt iespēju bankrota situācijā sagatavot uzņēmuma pārdošanu vai reorganizāciju. Tiesa atgādināja, ka “plānotajiem maksātnespējas procesa administratoriem” un “plānotajiem bankrota lietu tiesnešiem” *pre-pack* darījumā nav nekādu juridisku kompetenču vai pilnvaru, bet tiem bija pienākums novērot, ievākt informāciju un būt informētiem, kā arī paust savu viedokli un vajadzības gadījumā būt padomdevējiem. Tā precizēja, ka viņiem ir jāvadās no visu kreditoru interesēm – tā, it kā bankrots jau būtu pasludināts – un, ja bankrota procedūra vēlāk notiek, publiskos ziņojumos būtu jāziņo par *pre-pack* darījumu. Bijušajai *Heiploeg* grupai bija pilnībā jāsadarbojas ar “plānotajiem maksātnespējas procesa administratoriem” un “plānotajiem bankrota lietu tiesnešiem”.
- 28 2014. gada 27. janvārī bijusī *Heiploeg* grupa lūdza *rechtbank Noord-Nederland* (Ziemeļnīderlandes tiesa) atzīt to par maksātnespējīgu. Nākamajā dienā šī tiesa apmierināja šo prasību un par administratoru un bankrota lietu tiesnesi iecēla personas, kuras iepriekš bija pildījušas “plānotā maksātnespējas procesa administratora” un “plānotā bankrota lietu tiesneša” funkcijas.
- 29 Divas jauno *Heiploeg* grupu veidojošās sabiedrības, kas reģistrētas komercrēģistrā 2014. gada 21. janvārī, pārņēma lielāko daļu no bijušās *Heiploeg* grupas komercdarbības. Līgums par aktīvu nodošanu, saskaņā ar kuru bijušās *Heiploeg* grupas darbība tika nodota jaunajai *Heiploeg* grupai, tika noslēgts 2014. gada 29. janvārī.
- 30 Saskaņā ar šo līgumu jaunā *Heiploeg* grupa pārņēma aptuveni divas trešdaļas no bijušās *Heiploeg* grupas darbinieku darba līgumu, lai tie turpat turpinātu veikt darbu, ko viņi jau darīja iepriekš, vienlaikus piemērojot tiem mazāk labvēlīgus darba nosacījumus. Jaunā *Heiploeg* grupa ieguva bijušās *Heiploeg* grupas telpas, kuras tā izmanto, un saglabāja gandrīz tos pašu bijušās *Heiploeg* grupas klientus.
- 31 *FNV* iesniedza apelācijas sūdzību par pirmās instances spriedumu, ar kuru bijusī *Heiploeg* grupa tika atzīta par maksātnespējīgu. *Cour d'appel* savā spriedumā prasību noraidīja, uzskatot, ka jaunā *Heiploeg* grupa ir apgalvojusi – un pret to netika iebilsts –, ka bijušās *Heiploeg* grupas ciesto finansiālo zaudējumu un fakta, ka bankas nebija gatavas finansēt četrām šīs grupas sabiedrībām uzlikto naudas sodu, dēļ šīs grupas maksātnespēja bija nenovēršama. Šī tiesa no tā secināja, ka trīs Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi bija izpildīti un ka līdz ar to jaunajai *Heiploeg* grupai nebija saistoši darba un nodarbinātības nosacījumi, kas tās darbiniekiem bija piemērojami pirms uzņēmuma īpašumtiesību nodošanas. Minētā tiesa uzskatīja – brīdī, kad jaunā *Heiploeg* grupa pārņēma bijušo *Heiploeg* grupu, pirmkārt, par bijušo *Heiploeg* grupu bija uzsākts maksātnespējas process, otrkārt, šī procesa mērķis bija personas, kas nodod īpašumtiesības, aktīvu realizācija un, treškārt, minēto procesu savā kontrolē pārņēma valsts iestāde.
- 32 *FNV* par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa), apgalvojot, ka *pre-pack* darījuma gadījumā nav izpildīti divi pēdējie šajā tiesību normā paredzētie nosacījumi un ka līdz ar to uz bijušās *Heiploeg* grupas īpašumtiesību nodošanu

jaunajai *Heiploeg* grupai attiecās Direktīvas 2001/23 noteikumi, un līdz ar to bijušās *Heiploeg* grupas darbinieki būtu jāuzskata par tādiem, kuri ir sākuši strādāt jaunajā *Heiploeg* grupā, saglabājot savus darba nosacījumus.

- 33 Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar *BW* 7:663. pantu uzņēmuma īpašumtiesību nodošanas gadījumā tiesības un pienākumi, kas darba devējam īpašumtiesību nodošanas brīdī izriet no darba līguma, kurš ir noslēgts starp darba devēju un šajā uzņēmumā strādājošo darbinieku, pāriet īpašumtiesību saņēmējam. Tā norāda, ka šī tiesību norma tomēr nav piemērojama uzņēmuma īpašumtiesību nodošanai saskaņā ar *BW* 7:666. panta ievaddaļu un a) apakšpunktu, ja darba devējs ir atzīts par bankrotējušu un uzņēmums pieder maksātnespējīgā parādnieka mantai. Šī tiesa piebilst, ka minētās valsts tiesību normas, ar kurām ir transponēta Direktīva 2001/23, ir jāinterpretē atbilstoši šai direktīvai.
- 34 Iesniedzējtiesa arī atgādina, ka *pre-pack* darījuma galvenais mērķis ir parādnieka aktīvu realizācijas laikā apmierināt pēc iespējas lielāku skaitu kreditoru prasījumus, un ka pakārtoti *pre-pack* darījums palīdz saglabāt daļu no darba vietām. Turklāt tā precizē, ka publisku kontroli maksātnespējas procesā neapdraud pirms bankrota procedūras noticis *pre-pack* darījums.
- 35 Attiecībā uz pamatlietu iesniedzējtiesa norāda, ka nav strīda, ka par bijušo *Heiploeg* grupu tika sākta bankrota procedūra Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkta izpratnē. Tomēr, ņemot vērā Tiesas judikatūru, šī tiesa pauž šaubas par to, vai pamatlietā aplūkotais *pre-pack* darījums atbilst diviem Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem, proti, vai šo darījumu, pirmkārt, var uzskatīt par tādu, kurā ir paredzēts realizēt bijušās *Heiploeg* grupas aktīvus, un, otrkārt, vai to kontrolē valsts iestāde.
- 36 Šādos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā Tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nosacījums, saskaņā ar kuru “bankrota procedūra vai citas maksātnespējas procedūras, kas sāktas, lai veiktu [...] personas [, kas nodod īpašumtiesības,] aktīvu realizāciju”, ir izpildīts, ja:
- a) personas, kas nodod īpašumtiesības, bankrots ir neizbēgams un tādējādi tā faktiski ir maksātnespējīga,
 - b) saskaņā ar Nīderlandes tiesībām bankrota procedūras mērķis, realizējot parādnieka mantu, ir gūt maksimāli iespējamus ieņēmumus kreditoru kopumam, un
 - c) tā dēvētajā *pre-pack* darījumā uzņēmuma (tā daļas) īpašumtiesību nodošana tiek sagatavota pirms bankrota pasludināšanas un veikta tikai pēc bankrota pasludināšanas, turklāt
 - d) *rechtbank* (tiesas) ieceltais “plānotais maksātnespējas procesa administrators” ievēro kreditoru kopuma intereses un sociālās intereses, piemēram, interesi saglabāt darba vietas, kas ir jāuzrauga jau *rechtbank* (tiesas) ieceltajam “plānotajam bankrota lietu tiesnesim”,
 - e) *pre-pack* darījuma mērķis ir turpmākajā bankrota procedūrā ļaut likvidācijai noritēt tā, ka tiek pārdots personas, kas nodod īpašumtiesības, mantā ietilpstošais funkcionējošais (*going-concern*) uzņēmums (vai tā daļa), tādējādi gūstot maksimāli iespējamus ieņēmumus kreditoru kopumam un pēc iespējas saglabājot darba vietas, un
 - f) darījuma procedūras kārtība garantē, kas šim mērķim faktiski ir izšķiroša nozīme?

- 2) Vai direktīvas 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nosacījums, saskaņā ar kuru “bankrota procedūra vai citas maksātnespējas procedūras [...] atrodas kompetentas valsts iestādes uzraudzībā”, ir izpildīts, ja uzņēmuma (tā daļas) īpašumtiesību nodošana tiek sagatavota *pre-pack* darījumā pirms bankrota pasludināšanas un tiek veikta pēc bankrota pasludināšanas, un
- a) tā ievērošanu pirms bankrota pasludināšanas uzrauga plānotais maksātnespējas procesa administrators un plānotais bankrota lietu tiesnesis, kurus iecēlusi tiesa, bet kuriem nav juridisku pilnvaru,
 - b) plānotais maksātnespējas procesa administrators saskaņā ar Nīderlandes tiesībām pirms bankrota pasludināšanas ievēro kreditoru kopuma intereses un citas sociālās intereses, piemēram, interesi saglabāt darba vietas, kas ir jāuzrauga plānotajam bankrota lietu tiesnesim,
 - c) “plānotā maksātnespējas procesa administratora” un “plānotā bankrota lietu tiesneša” uzdevumi neatšķiras no maksātnespējas procesa administratora un bankrota lietu tiesneša uzdevumiem,
 - d) līgums, uz kura pamata tiek nodotas uzņēmuma īpašumtiesības un kurš ir sagatavots *pre-pack* darījuma laikā, tiek noslēgts un izpildīts tikai pēc bankrota pasludināšanas,
 - e) pasludinot bankrotu, tiesa var tikt mudināta iecelt par maksātnespējas procesa administratoru vai bankrota lietu tiesnesi citas personas, nevis plānoto maksātnespējas procesa administratoru vai plānoto bankrota lietu tiesnesi, un
 - f) uz maksātnespējas procesa administratoru un bankrota lietu tiesnesi attiecas tādas pašas objektivitātes un neatkarības prasības kā uz maksātnespējas procesa administratoru un bankrota lietu tiesnesi bankrota procedūrā, pirms kuras nav noticis *pre-pack* darījums, un viņiem neatkarīgi no viņu līdzdalības apjoma pirms bankrota procedūras atbilstoši savām juridiskajām pilnvarām ir jāpārbauda, vai pirms bankrota pasludināšanas sagatavotā uzņēmuma (tā daļas) īpašumtiesību nodošana ir kreditoru kopuma interesēs, un – ja viņu atbilde uz šo jautājumu ir noliedzīga – ir jālemj, ka īpašumtiesību nodošana nenotiks, kamēr viņiem joprojām, pamatojoties uz citiem apsvērumiem – piemēram, tāpēc, ka to liedz tādas citas sociālās intereses kā nodarbinātības nozīmīgums –, ir tiesības lemt, ka uzņēmuma (tā daļas) īpašumtiesību nodošana, kas sagatavota pirms bankrota pasludināšanas, nenotiks?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 37 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētais nosacījums, saskaņā ar kuru šīs direktīvas 3. un 4. pants nav piemērojami uzņēmuma īpašumtiesību nodošanai, ja par īpašumtiesības nododošo personu ir sākta bankrota procedūra vai līdzīgs process, “lai realizētu īpašumtiesības nododošās personas aktīvus”, ir izpildīts, ja īpašumtiesības nododošās personas aktīvu pilnīga vai daļēja nodošana tiek sagatavota – pirms tādas bankrota procedūras sākšanas, kuras mērķis ir realizēt īpašumtiesības nododošās personas aktīvus un kurā notiek minētā īpašumtiesību nodošana, – *pre-pack* darījumā ar mērķi bankrota procedūras laikā ļaut realizēt funkcionējošo uzņēmumu (*going concern*), cik vien iespējams efektīvi apmierinot kreditoru prasījumus un saglabājot pēc iespējas vairāk darba vietas.

- 38 Vispirms, pirmkārt, ir jāatgādina, kā ģenerālvokāts norādījis savu secinājumu 44. un 45. punktā, ka Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punktā paredzētās atkāpes ieviešana ir Tiesas judikatūras attīstības rezultāts. Lai gan Padomes Direktīvā 77/187 nebija ietverts neviens īpašs noteikums šajā ziņā, Tiesa tostarp 1985. gada 7. februāra spriedumā *Abels* (135/83, EU:C:1985:55) un 1991. gada 25. jūlija spriedumā *d'Urso* u.c. (C-362/89, EU:C:1991:326), ņemot vērā tiesību maksātnespējas jomā specifiku sociālo tiesību aspektā, kurām ir raksturīgas īpašas procedūras ar mērķi salāgot dažādas intereses, it īpaši, dažādu kreditoru kategoriju intereses, atzina iespēju nepiemērot darbinieku individuālās aizsardzības režīmu, ja par uzņēmumu, kas nodod īpašumtiesības, vai par tā daļu ir sāka procedūra, lai realizētu īpašumtiesības nododošās personas aktīvus.
- 39 Tādējādi Tiesa 1995. gada 7. decembra sprieduma *Spano* u.c. (C-472/93, EU:C:1995:421) 25. punktā nosprieda, ka Direktīva 77/187 nav piemērojama īpašumtiesību nodošanai, kas sāka procedūrās, kuru mērķis ir realizēt īpašumtiesību nododošās personas aktīvus, piemēram, bankrota procedūrā, saistībā ar kuru tika pasludināts 1985. gada 7. februāra spriedums *Abels* (135/83, EU:C:1985:55), vai piespiedu administratīvās likvidācijas procedūrā saskaņā ar Itālijas tiesību aktiem, saistībā ar kuru tika pasludināts 1991. gada 25. jūlija spriedums *d'Urso* u.c. (C-362/89, EU:C:1991:326), savukārt to piemēro tādu uzņēmumu īpašumtiesību nodošanai, kuri turpina uzņēmuma darbību.
- 40 Jāprecizē, ka lietā, kurā tika pasludināts 1991. gada 25. jūlija spriedums *d'Urso* u.c. (C-362/89, EU:C:1991:326), Tiesai saistībā ar jautājumu, vai darbiniekiem uzņēmuma īpašumtiesību nodošanas laikā ir saglabājušās tiesības, kas izriet no darba stāža, kas gūts pirms šādas nodošanas, bija jāizvērtē valsts tiesiskais regulējums, kurā bija paredzēta uzņēmumu ārkārtas administrēšanas procedūra, radot tiem divējādas sekas. Šai lietai raksturīgs bija tas, ka, pirmkārt, nodotajam uzņēmumam varēja tikt piemērota piespiedu administratīvā likvidācijas procedūra, kuras sekas bija salīdzināmas ar maksātnespējas sekām, un, otrkārt, šis uzņēmums, lai arī pakļauts šim režīmam, ieceltās personas uzraudzībā savu darbību varēja turpināt laikposmā, kura aprēķināšanas kārtība bija noteikta likumā. Otrajā minētajā gadījumā ieceltajai personai bija jāparedz programma, kuras izpilde bija jāapstiprina uzraudzības iestādei un kurā, cik vien iespējams un ņemot vērā kreditoru intereses, bija jāiekļauj ar rūpniecības politikas galvenajiem virzieniem saderīgs sanācības plāns, īpaši norādot uz iekārtām, kuras tiks atjaunotas ekspluatācijā un kuras tiks papildinātas, kā arī nododamajām uzņēmuma iekārtām un kompleksiem. Tātad minētajā regulējumā bija ietvertas dažādas iezīmes, atkarībā no tā, vai dekrētā par piespiedu administratīvo likvidācijas procedūru bija noteikts turpināt vai neturpināt uzņēmuma darbību (spriedums, 1991. gada 25. jūlijs, *d'Urso* u.c., C-362/89, EU:C:1991:326, 27.–30. punkts).
- 41 Tiesa uzskatīja, ka pirmās no minētajām sekām ir salīdzināmas ar maksātnespēju, jo tās attiecas uz parādnieka aktīvu realizāciju, lai kopīgi apmierinātu kreditoru prasījumus, līdz ar to šajā sakarā uzņēmuma īpašumtiesību nodošana ir jāizslēdz no Direktīvas 77/187 piemērošanas jomas (spriedums, 1991. gada 25. jūlijs, *d'Urso* u.c., C-362/89, EU:C:1991:326, 31. punkts). Turpretī tā norādīja – tad, ja paredzētas otrās sekas, ārkārtas administrācijas procedūras mērķis galvenokārt bija rast uzņēmumam līdzsvaru, kas ļautu nodrošināt tā darbību nākotnē. Šādi izvirzītais ekonomiskais un sociālais mērķis faktiski nevar nedz izskaidrot, nedz attaisnot to, ka, ja attiecīgais uzņēmums tiek pilnībā vai daļēji nodots, tā darbiniekiem tiek liegtas tiesības, kas tiem ir atzītas šajā direktīvā ar tajā precizētajiem nosacījumiem (spriedums, 1991. gada 25. jūlijs, *d'Urso* u.c., C-362/89, EU:C:1991:326, 32. punkts).

- 42 Otrkārt, ir jākonstatē, ka pirmajā jautājumā ir ietverti faktiskie un procesuālie apstākļi, kas iesniedzējtiesas skatījumā vai nu nav tikuši norādīti iesniedzējtiesas nolēmumā, kurā tika pasludināts 2017. gada 22. jūnija spriedums *Federatie Nederlandse Vakvereniging* u.c. (C-126/16, EU:C:2017:489), vai arī to nebija lietā, kurā tika taisīts šis spriedums, un līdz ar to ar tiem nav saderīga minētajā spriedumā Tiesas sniegtās atbildes attiecināšana uz pamatlietu.
- 43 Šī paša sprieduma 47. punktā Tiesa it īpaši nosprieda, ka Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punktā ir prasīts, lai bankrota procedūra vai tai līdzīgs process būtu sākts, lai realizētu īpašumtiesību nododošās personas aktīvus, un atgādināja, ka saskaņā ar tās judikatūru šim nosacījumam neatbilst tāda procedūra, kuras mērķis ir turpināt attiecīgā uzņēmuma darbību.
- 44 Saistībā ar atšķirībām starp šiem abiem procedūru veidiem Tiesa piebilda, ka, ja ar procedūru ir paredzēts efektīvi saglabāt uzņēmuma vai to dzīvotspējīgo daļu darbību, tās mērķis ir turpināt darbību. Savukārt procedūra, kuras mērķis ir aktīvu realizācija, ir vērsta uz to, lai gūtu maksimālu labumu no vienošanās ar visiem kreditoriem. Lai gan nav izslēgts, ka šie abi konkrētajai procedūrai izvirzītie mērķi zināmā mērā var pārklāties, uz uzņēmuma darbības turpināšanu vērstas procedūras galvenais mērķis katrā ziņā joprojām ir saglabāt attiecīgo uzņēmumu (spriedums, 2017. gada 22. jūnijs, *Federatie Nederlandse Vakvereniging* u.c., C-126/16, EU:C:2017:489, 48. punkts).
- 45 Ņemot vērā *pre-pack* darījuma raksturiezīmes, kuras iesniedzējtiesa ir izklāstījusi lietā, kurā tika pasludināts 2017. gada 22. jūnija spriedums *Federatie Nederlandse Vakvereniging* u.c. (C-126/16, EU:C:2017:489), it īpaši tas, ka šis procedūras mērķis bija izvairīties no attiecīgā uzņēmuma darbības pēkšņas izbeigšanas bankrota pasludināšanas dienā, lai saglabātu gan minētā uzņēmuma ekonomisko vērtību, gan darba vietas, Tiesa šī sprieduma 50. punktā norādīja – un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, ka šis darījums galu galā bija vērsts tikai uz to, lai novērstu attiecīgā uzņēmuma darbības pēkšņu izbeigšanu bankrota pasludināšanas dienā, un tas nozīmē, ka ekonomiskais un sociālais mērķis, kam tas kalpo, nevar nedz izskaidrot, ne pamatot to, ka tad, ja šis uzņēmums tiek pārņemts pilnībā vai daļēji, tā darbiniekiem ir liegtas ar Direktīvu 2001/23 atzītās tiesības.
- 46 Pretēji tam, kā tas bija minētajā lietā, šajā tiesvedībā iesniedzējtiesa norāda – tad, kad tika sākts aplūkots *pre-pack* darījums, personas, kas nodod īpašumtiesības, maksātspēja bija nenovēršama un gan bankrota procedūra, gan *pre-pack* darījums pirms tam attiecās uz personas, kas nodod īpašumtiesības, aktīvu realizāciju, kas turklāt tika pasludināta. Šī tiesa uzsver, ka galvenais mērķis visām šīm darbībām, kuru rezultātā notika šī realizācija, bija pēc iespējas labāk apmierināt visu kreditoru prasījumus.
- 47 Tāpat nav strīda par to, ka šajā gadījumā attiecīgā uzņēmuma īpašumtiesību nodošana notika bankrota procedūras laikā, kuras mērķis bija realizēt visu bijušās *Heiploeg* grupas, proti, īpašumtiesību nododošā uzņēmuma mantu.
- 48 Šajā ziņā ir jākonstatē – tā kā Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punktā ir nošķirtas “personas, kas nodod īpašumtiesības”, un “uzņēmums”, “uzņēmēj sabiedrība” vai “uzņēmums vai uzņēmēj sabiedrības daļa”, kas pieder minētajai personai, ir jānošķir īpašumtiesību nododošās personas vispārējā saimnieciskā darbība no dažādo vienību individuālajām darbībām, kas ietilpst realizējamā mantā.

- 49 No Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkta formulējuma izriet, ka šīs tiesību normas piemērošanas joma un tajā paredzētā atkāpe neattiecas tikai uz uzņēmumiem, uzņēmēj sabiedrībām vai uzņēmuma vai uzņēmēj sabiedrības daļām, kuru darbība ir galīgi izbeigta pirms īpašumtiesību nodošanas vai pēc tās.
- 50 Proti, 5. panta 1. punkts – tā, kā tajā ir paredzēts, ka īpašumtiesības nododošās personas tiesības un pienākumi, kas izriet no īpašumtiesību nodošanas dienā pastāvošajām darba līguma vai darba attiecībām, nepāriet uz īpašumtiesību saņēmēju, ja ir izpildīti šajā tiesību normā ietvertie nosacījumi, – nozīmē, ka ir jābūt iespējai nodot uzņēmumu vai uzņēmuma daļu, kas joprojām darbojas, vienlaikus izmantojot minētajā tiesību normā paredzēto atkāpi. Šādi rīkojoties, ar Direktīvas 2001/23 noteikumiem tiek novērsts risks, ka attiecīgais uzņēmums, uzņēmēj sabiedrība vai uzņēmuma vai uzņēmēj sabiedrības daļa sarūk, pirms īpašumtiesību pārņēmējs bankrota procedūrā, kas sāka, lai veiktu īpašumtiesību nododošās personas aktīvu realizāciju, pārņem daļu no īpašumtiesību nododošās personas aktīviem un/vai darbībām. Tādējādi šis atkāpes mērķis ir novērst būtisku risku, ka pārņemtā uzņēmuma vērtība varētu kristies kopumā vai darbaspēka dzīves un darba apstākļi nebūtu saderīgi ar Līgumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1991. gada 25. jūlijs, *d'Urso* u.c., C-362/89, EU:C:1991:326, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 51 Šādu Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkta interpretāciju neatspēko tas, ka uzņēmuma, uzņēmēj sabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmēj sabiedrības daļas īpašumtiesību nodošana, kas īstenota bankrota procedūrā vai līdzīgā procesā, kura sāka, lai realizētu īpašumtiesību nododošās personas aktīvus, ir tikusi sagatavota pirms šīs procedūras sākšanas, jo šī tiesību norma neattiecas uz laikposmu pirms attiecīgo maksātnespējas procesu sākšanas. Šo konstatējumu apstiprina iepriekš minētā 5. panta 2. punkts, no kura skaidri izriet, ka tajā paredzētie izņēmumi attiecas uz gadījumiem, kad šīs direktīvas 3. un 4. pants attiecas uz īpašumtiesību nodošanu “[procesa] laikā”, kas sāks pret personu, kas nodod īpašumtiesības.
- 52 Tādējādi, ja galvenais mērķis *pre-pack* darījumam, kuram seko bankrota procedūra, ir pēc īpašumtiesību nododošās personas bankrota un tās mantas realizācijas panākt, lai tiktu apmierināts pēc iespējas lielāks skaits kreditoru prasījumu, šīs darbības, aplūkotas kopā, principā atbilst Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkta otrajam nosacījumam.
- 53 Šajā sakarā katrā konkrētajā gadījumā ir jāpārbauda, vai *pre-pack* darījuma un aplūkotās bankrota procedūras mērķis tik tiešām ir atsavināt uzņēmumu pēc tam, kad īpašumtiesības nododošā persona ir kļuvusi maksātnespējīga, nevis to vienkārši reorganizēt. Tāpat ir jāpierāda ne tikai, ka šo darbību galvenais mērķis ir pēc iespējas labāk apmierināt visus kreditoru prasījumus, bet arī, ka realizācijas sākšana, nododot funkcionējošo uzņēmumu (*going concern*) vai tā daļu, kas ir sagatavota *pre-pack* darījumā un īstenota bankrota procedūras beigās, ļauj sasniegt šo mērķi. Tādējādi *pre-pack* darījuma mērķis sabiedrības aktīvu realizācijas nolūkos ir ļaut tiesas ieceltajam maksātnespējas procesa administratoram un bankrota lietu tiesnesim pēc tās bankrota pasludināšanas uzlabot iespējas apmierināt kreditoru prasījumus.
- 54 Tomēr no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka aplūkotais *pre-pack* darījums ir reglamentēts vienīgi judikatūrā un ka dažādas valsts tiesas to nepiemēro vienveidīgi, un tādējādi tas, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 83. punktā, rada tiesisku nedrošību. Šādos apstākļos iesniedzējtiesas judikatūrā noteikto *pre-pack* darījumu nevar uzskatīt par tādu, ar ko tiek ierobežota Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punktā ietvertā izņēmuma īstenošana, un tas neatbilst tiesiskās drošības prasībai.

55 No tā izriet, ka, neraugoties uz šī sprieduma 47.–53. punktā izklāstītajiem apsvērumiem, uz pirmo jautājumu ir jāatbild – Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētais nosacījums, saskaņā ar kuru šīs direktīvas 3. un 4. pants nav piemērojams uzņēmuma nodošanai, ja par īpašumtiesības nododošo personu ir sāta bankrota procedūra vai līdzīgs process, kurš sāks, lai “realizētu minētās personas aktīvus”, ir izpildīts, ja uzņēmuma vai tā daļas īpašumtiesību nodošana ir tikusi sagatavota pirms bankrota procedūras – kuras mērķis ir realizēt īpašumtiesību nododošās personas mantu un kurā minētais uzņēmums tiek atsavināts – sāksanas *pre-pack* darījumā, kura galvenais mērķis savukārt ir bankrota procedūras gaitā ļaut atsavināt vēl funkcionējošo uzņēmumu, lai pēc iespējas efektīvāk norēķinātos ar visiem kreditoriem un saglabātu pēc iespējas vairāk darba vietu, ar nosacījumu, ka *pre-pack* darījums ir reglamentēts tiesību vai reglamentējošajos aktos.

Par otro jautājumu

56 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētais nosacījums, saskaņā ar kuru šīs direktīvas 3. un 4. pants nav piemērojams uzņēmuma, uzņēmējsabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmējsabiedrības daļas īpašumtiesību nodošanai, ja par īpašumtiesību nododošo personu sāktā bankrota procedūra vai līdzīgs process ir “kompetentas valsts iestādes uzraudzībā”, ir izpildīts, ja uzņēmuma vai tā daļas īpašumtiesību pārņemšanu *pre-pack* darījumā pirms bankrota procedūras sagatavo “plānotais maksātnespējas procesa administrators”, kuru kontrolē “plānotais bankrota lietu tiesnesis”, un līgums par šo īpašumtiesību nodošanu tiek noslēgts un paziņots pēc bankrota pasludināšanas ar mērķi realizēt īpašumtiesības nododošās personas mantu.

57 Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir jāatgādina – kā Tiesa to ir norādījusi 2017. gada 22. jūnija spriedumā *Federatie Nederlandse Vakvereniging* u.c. (C-126/16, EU:C:2017:489, 53. punkts) un kā to ir apstiprinājusi iesniedzējtiesa – pirms bankrota pasludināšanas īstenotā *pre-pack* darījuma, lai realizētu īpašumtiesības nododošās personas mantu, izcelsme ir meklējama judikatūrā, nevis Nīderlandes tiesību vai reglamentējošajos aktos.

58 Konkrētāk, attiecībā uz *pre-pack* darījumu, kas aplūkots lietā, kurā tika pasludināts 2017. gada 22. jūnija spriedums *Federatie Nederlandse Vakvereniging* u.c. (C-126/16, EU:C:2017:489), Tiesa, pamatojoties uz tai iesniegtajiem lietas materiāliem, šī sprieduma 54. punktā nosprieda, ka iepriekš minēto darījumu nekontrolēja kompetentā tiesa, bet to virzīja uzņēmuma vadība, kas veda sarunas un pieņēma lēmumus, sagatavojot maksātnespējīgo uzņēmumu pārdošanai. Minētā sprieduma 55. punktā tā uzskatīja, ka “plānotajam maksātnespējas procesa administratoram” un “plānotajam bankrota lietu tiesnesim” formāli nav nekādu pilnvaru un ka tos nekādā veidā neuzrauga valsts iestāde. Turklāt tā uzskatīja – tā kā uzreiz pēc maksātnespējas procesa sāksanas bankrota lietu tiesnesis piekrita uzņēmuma īpašumtiesību nodošanai, kas sagatavota *pre-pack* darījumā, šim tiesnesim pirms šīs darījuma veikšanas bija jābūt informētam un bija jāpiekrīt uzņēmuma nodošanai. Tādējādi tā paša sprieduma 57. punktā Tiesa izsecināja, ka, ņemot vērā šīs raksturiezīmes, šajā pamatlietā aplūkotais *pre-pack* darījums varēja būt iemesls, lai lielā mērā zustu jēga jebkādai iespējamai kontrolei, ko kompetentā valsts iestāde veic maksātnespējas procesā, un tādējādi tā neatbilda Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punktā paredzētajam šādas iestādes kontroles nosacījumam.

59 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka iesniedzējtiesa, kura atgādina, ka “plānotajam maksātnespējas procesa administratoram” un “bankrota lietu tiesnesim”, lai gan tos ieceļ tiesa, nav nekādu juridisku pilnvaru, kad tie veic savas funkcijas *pre-pack* darījumā, lūgumā sniegt prejudiciālu

- nolēmumu izklāsta dažādus elementus, kas varētu likt apšaubīt Tiesas 2017. gada 22. jūnija sprieduma lietā *Federatie Nederlandse Vakvereniging* u.c. (C-126/16, EU:C:2017:489) 57. punktā sniegto vērtējumu, un tas nozīmē, ka šo vērtējumu nevarētu attiecināt uz pamatlietu.
- 60 It īpaši jānorāda, ka saskaņā ar šīs tiesas viedokli “plānotā maksātnespējas procesa administratora” statuss un funkcijas, ko noteikusi tiesa, kas viņu iecēļ, vai šim nolūkam ieceltā “plānotā bankrota lietu tiesneša” norādes būtiski neatšķiras no maksātnespējas procesa administratora statusa un pienākumiem. “Plānotais maksātnespējas procesa administrators” tāpat kā maksātnespējas administrators var tikt atzīts par atbildīgu par savu pienākumu neizpildi, un viņa personīgā atbildība tiek vērtēta, pamatojoties uz tiem pašiem kritērijiem, kādi ir piemērojami maksātnespējas procesa administratoram. “Plānotais bankrota lietu tiesnesis” – tāpat kā bankrota lietu tiesnesis maksātnespējas procesā – nodrošinot “plānotā maksātnespējas procesa administratora” kontroli *pre-pack* darījumā pirms bankrota pasludināšanas, lai tas nepārkāptu savas pilnvaras un rīkotos visu kreditoru interesēs. Tiesa, kas iecēla “plānoto maksātnespējas procesa administratoru” un “plānoto bankrota lietu tiesnesi”, vēlāk maksātnespējas procesā kontrolē, vai šīs personas ir ievērojušas visas tām sniegtās norādes un, ja tas tā nav, par maksātnespējas procesa administratoriem un bankrota lietu tiesnešiem iecēļ citas personas bankrota pasludināšanas brīdī.
- 61 Minētā tiesa precizē, ka pamatlietā, lai gan līgums, pamatojoties uz kuru tika nodotas uzņēmuma īpašumtiesības, tika sagatavots *pre-pack* darījumā, šis līgums vēl nebija noslēgts brīdī, kad tika pasludināts bijušās *Heiploeg* grupas bankrots. Tomēr kopš bankrota procedūras sākšanas maksātnespējas procesa administratoriem un bankrota lietu tiesnesim, kuri bija atbildīgi par maksātnespējas procesa uzraudzību un kurus tālab iecēla tiesa, šajā ziņā bija juridiskas pilnvaras un uz viņiem attiecās tādas pašas objektivitātes un neatkarības prasības kā tās, kas attiecas uz maksātnespējas procesa administratoru un bankrota lietu tiesnesi, kuri ir iecelti maksātnespējas procesā, pirms kura *pre-pack* darījums nav veikts. Tādējādi tiem bija jāizvērtē, vai līdz bankrota pasludināšanai sagatavoto bijušās *Heiploeg* grupas uzņēmumu dzīvotspējīgo daļu īpašumtiesību nodošana ir noritējusi visu kreditoru interesēs. Līdz ar to tāda *pre-pack* darījuma kā pamatlietā īstenošana neietekmē kontroli, ko vēlāk bankrota procedūras laikā veic kompetenta valsts iestāde, proti, maksātnespējas procesa administrators un bankrota lietu tiesnesis, kā to paredz *FW*.
- 62 Šajā ziņā ir jākonstatē – tā kā “plānoto maksātnespējas procesa administratoru” un “plānoto bankrota lietu tiesnesi” *pre-pack* darījumā iecēļ kompetentā tiesa un šī tiesa ne vien definē to funkcijas, bet arī vēlāk aizsāktajā bankrota procedūrā veic šo funkciju izpildes kontroli, nolēmot iecelt vai neiecelt par maksātnespējas procesa administratoru un bankrota lietu tiesnesi šīs pašas personas, jau šī fakta dēļ vien kompetentā valsts iestāde kontrolē “plānoto maksātnespējas procesa administratoru” un “plānoto bankrota lietu tiesnesi”.
- 63 Šo vērtējumu apstiprina fakts, pirmkārt, ka *pre-pack* darījumā sagatavotā īpašumtiesību nodošana notiek tikai pēc bankrota procedūras sākšanas, jo maksātnespējas procesa administrators un bankrota lietu tiesnesis var atteikties īstenot šo īpašumtiesību nodošanu, ja tie uzskata, ka tā ir pretrunā īpašumtiesību nododošās personas, kuras manta ir jārealizē, kreditoru interesēm. Otrkārt, kā izriet no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, “plānotajam maksātnespējas procesa administratoram” ir ne tikai jāatskaitās par sagatavošanas posma pārvaldību maksātnespējas ziņojumā, bet tam var iestāties arī atbildība ar tādiem pašiem nosacījumiem kā maksātnespējas procesa administratoram. Turklāt nav strīda par to, ka “plānotā maksātnespējas procesa administratora” iesaistīšanās *pre-pack* darījumā notiek “plānotā bankrota lietu tiesneša”

un līdz ar to kompetentās tiesas uzraudzībā un šī tiesa, ja tā uzskata, ka “plānotais maksātnespējas procesa administrators” neveic savu tiesas noteikto uzdevumu, var šo administratoru aizstāt ar citu personu vai iebilst pret *pre-pack* darījuma pabeigšanu.

- 64 Tāpat jāprecizē – lai “plānotais maksātnespējas procesa administrators” un “plānotais bankrota lietu tiesnesis” nodrošinātu tiem *pre-pack* darījumā, kā arī bankrota procedūrā uzticētās funkcijas, viņi, sākot no bankrota procedūras sagatavošanas posma, kurā ietilpst *pre-pack* darījums, ir aicināti apspriesties, izvērtēt dažādas uzņēmuma īpašumtiesību nodošanas alternatīvas, kā arī līgumu par uzņēmuma īpašumtiesību nodošanu, kurš tiem vistīcamāk būs jāapstiprina un jāizpilda, sākot bankrota procedūru. Līdz ar to laiks, kas pagājis no bankrota procedūras sākšanas un sagatavotā līguma parakstīšanas *pre-pack* darījumā kā tāds nav uzskatāms par kritēriju, lai novērtētu, vai kompetentā valsts iestāde varēja veikt šajā ziņā paredzēto kontroli.
- 65 Līdz ar to ir jāuzskata – tas, ka uzņēmuma vai tā daļas īpašumtiesību nodošanu *pre-pack* darījumā pirms bankrota procedūras sagatavo “plānotais maksātnespējas procesa administrators”, kuru kontrolē “plānotais bankrota lietu tiesnesis”, neliedz izpildīt Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkta trešo nosacījumu.
- 66 Nemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētais nosacījums, saskaņā ar kuru šīs direktīvas 3. un 4. pants nav piemērojams uzņēmuma, uzņēmēj sabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmēj sabiedrības daļas īpašumtiesību nodošanai, ja par īpašumtiesību nododošo personu sāktā bankrota procedūra vai līdzīgs process ir “kompetentas valsts iestādes uzraudzībā”, ir izpildīts, ja uzņēmuma vai tā daļas īpašumtiesību pārņemšanu *pre-pack* darījumā sagatavo pirms bankrota procedūras “plānotais maksātnespējas procesa administrators”, kuru kontrolē “plānotais bankrota lietu tiesnesis”, un līgums par šo nodošanu tiek noslēgts un paziņots pēc bankrota pasludināšanas ar mērķi realizēt īpašumtiesības nododošās personas mantu, turklāt ar nosacījumu, ka *pre-pack* darījums ir reglamentēts tiesību vai reglamentējošajos aktos.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 67 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) Padomes Direktīvas 2001/23/EK (2001. gada 12. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmēj sabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmēj sabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētais nosacījums, saskaņā ar kuru šīs direktīvas 3. un 4. pants nav piemērojams uzņēmuma nodošanai, ja par īpašumtiesības nododošo personu ir sāktā bankrota procedūra vai līdzīgs process, kurš sākts, lai “realizētu minētās personas aktīvus”, ir izpildīts, ja uzņēmuma vai tā daļas īpašumtiesību nodošana ir tikusi sagatavota pirms bankrota procedūras sākšanas – kuras mērķis ir realizēt īpašumtiesību nododošās personas mantu un kurā minētais uzņēmums tiek atsavināts – *pre-pack* darījumā, kura galvenais mērķis savukārt ir ļaut bankrota procedūras gaitā atsavināt vēl**

funkcionējošu uzņēmumu, lai pēc iespējas efektīvāk norēķinātos ar visiem kreditoriem un saglabātu pēc iespējas vairāk darba vietu, ar nosacījumu, ka *pre-pack* darījums ir reglamentēts tiesību vai reglamentējošajos aktos.

- 2) Direktīvas 2001/23 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētais nosacījums, saskaņā ar kuru šīs direktīvas 3. un 4. pants nav piemērojams uzņēmuma, uzņēmējiesabiedrības vai uzņēmuma vai uzņēmējiesabiedrības daļas īpašumtiesību nodošanai, ja par īpašumtiesību nododošo personu sāktā bankrota procedūra vai līdzīgs process ir “kompetentas valsts iestādes uzraudzībā”, ir izpildīts, ja uzņēmuma vai tā daļas īpašumtiesību pārņemšanu sagatavo *pre-pack* darījumā pirms bankrota procedūras “plānotais maksātnespējas procesa administrators”, kuru kontrolē “plānotais bankrota lietu tiesnesis”, un līgums par šo nodošanu tiek noslēgts un paziņots pēc bankrota pasludināšanas ar mērķi realizēt īpašumtiesības nododošās personas mantu, turklāt ar nosacījumu, ka *pre-pack* darījums ir reglamentēts tiesību vai reglamentējošajos aktos.

[Paraksti]